

minden téren; de évtizedek hibáit és mulasztásait, újra csak évtizedek multán lehet helyre pótolni.

Azért mondom, hogy az erdészeti viszonyok csak félig lettek rendezve, mert kerületi erdőtisztek nevezettek ki csak, jó nagy kerületekkel; de erdőőri személyzetről nincsen gondoskodva. Már pedig ha nincsen megfelelő és arra való segédszemélyzet, a mai szervezés majdnem csak olyan, mint, ha csak a tisztek mennének háboruba katonaság nélkül.

Az erdő őrzését most is mindenütt teljesen tudatlan »gornyikok« végzik, kik 5—10 frt, s legfeljebb 20 frt évi bért huznak. Könnyű belátni, hogy ezek csakugyan kevés-sel érnek többet a semminél.

Nem hagyhatom utoljára megemlítés nélkül, hogy a vármegye közönsége, mindazon nehézségeket, melyek az itteni erdészeti viszonyokat terhelik, megismervén, lépéseket tett az iránt, hogy a vármegyében levő községi, volt urbéres, közbirtokossági s egyéb ilyen tulajdonjogi természetű erdő-ségek állami kezelésbe vétessenek.

Az erdei famagvaknak mérsékelt díjért való szállítása ügyében.

E lapok olvasói előtt ismeretes, hogy az erdei famagvak mérsékelt díjért leendő szállításának kieszközlése céljából az országos erdészeti egyesület, a f. évi április hónap 23-án tartott választmányi ülésből kifolyólag, felterjesztést intézett a földmivelésügyi m. kir. ministeriumhoz. Már akkor, midőn ez — az »Erd. Lapok« f. évi V. füzetének 411. és következő oldalain közölt — felterjesztés történt, bizvást remélni lehetett, hogy az egyesületnek fentebb jelzett s közgazdasági szempontból mindenesetre méltánylást

érdemlő kérelme az illetékes ministeriumoknál kedvező fogadtatásra talál, s a reményt, habár nem is oly mértékben, mint a hogyan óhajtottuk s a hogyan a jelzett felterjesztésben foglalt javaslatnak egész terjedelmében való elfogatás mellett történt volna, legalább részben teljesültnek mondhatjuk.

Ugyanis már abban az átiratban, melyet a m. kir. államvasutak igazgatósága az orsz. erd. egyesülethez intézett s melyet alább szó szerint közlünk, az erdei famagvak mérsékelt dijszabás szerint való szállításának engedélyezéséről, mint megtörtént tényről volt szó s másfelől a mérsékelt dijszabás engedélyezése a m. kir. államvasutak igazgatósága által megjelölt: »Vasuti és közlekedési közlöny«-nek f. évi szeptember hónap 24-én kiadott 115. számában már a nyilvánosság elé hozatott, végül magának a földmivelésügyi m. kir. ministeriumnak leirata is megérkezett, közlővén a kereskedelemügyi m. kir. ministeriumnak a kedvezményes dijszabás engedélyezésére vonatkozó átiratát és a saját részéről kiadott körrendeletet.

Ez a körrendelet az: „Erdészeti rendeletek tára“ czimű rovatban (l. ugyanezen füzet végén), található meg, a m. kir. államvasutak igazgatóságának átirata pedig így hangzik:

135064./CI. szám.

Az országos erdészeti egyesület elnökségének

Budapest.

Vonatkozással t. czimnek a földmivelésügyi m. kir. minister ur ő nagyméltósága által kereskedelemügyi m. kir. minister ur ő nagyméltóságához áttett kérvényére, az utóbb nevezett minister urnak folyó évi szeptember hó 9-én

62506/IV. sz. a. kelt magas rendelete alapján van szerencsénk értesíteni, miszerint a minister ur ő nagyméltósága a m. kir. államvasutak vonalain teherárúként szállítandó erdei vetőmag — illetve tölgymakk — küldemények után, annak kikötésével, miszerint azoknak erdőgazdasági czélokra kell szolgálniok, ami esetről-esetre hatósági igazolvány által bebizonyítandó, tetszés szerinti mennyiség feladásánál a vonalainkon érvényes helyi árudíjszabás II. osztályának 20%-kal rövidített díjtételeit, kocsi- és fuvarlevelenkint legalább 5000 kilogramm feladása, illetve ezen súlyért való díjfizetés esetén pedig: erdei vetőmagvakra az »A« osztály díjtételeit és tölgymakk után az »A« osztálynak 20%-kal rövidített díjtételeit engedélyezte.

Ezen díjkedvezmény a »Vasuti és közlekedési közlöny«-ben egyidejűleg eszközölt kihirdetéstől számított harmadik naptól kezdve visszavonásig, de egyelőre legkésőbb a folyó év végéig érvényes és visszatérítés útján nyer alkalmazást.

A visszatérítés a díjkedvezményt igénybe vevő fél, mint czimzettre szóló és legkésőbb 1894. évi márczius hó végéig betérjesztendő eredeti fuvarlevelek és az azokhoz csatolandó hatósági bizonyítványok alapján fog folyósíttatni. Az iránt, hogy ezen, csak a visszatérítés igénybevétele esetén csatolandó bizonyítványok kiállításával mely hatóságok fognak megbízatni, t. czimet később fogjuk értesíteni.

Budapest, 1893. szeptember 20.

A kereskedelmi főosztály igazgatója h.

Hendel, felügyelő.

Minthogy a közzététel az említett lapban f. évi szeptember hó 24-én történt, a kedvezményes díjszabás ugyan-

ezen hó 27-én lépett életbe. A kedvezményes díjszabás azonban egyelőre még csak, mint az átiratban olvasható, visszatérítés útján nyerhetett alkalmazást, ami ugy értelmesebb, hogy a szállítás alkalmával a teljes szállítási díjat le kell ugyan fizetni, de a m. kir. államvasutak igazgatósága utólag, a fuvarlevelek és az átiratban megjelölt hatósági bizonyítványok alapján, a teljes és a kedvezményes díjszabás szerint számított szállítási díjak közt levő különbözetet visszatéríti.

Értesülésünk szerint az engedélyezett kedvezményes díjszabás ily módon való alkalmazásának oka abból a körülményből eredt, hogy a tárgyalások azon hatóságoknak kijelölését illetőleg, melyek a fentebb említett igazolványok kiállításával a földmívelési m. kir. ministerium közrendelete értelmében most már megbizva vannak, a kedvezményes díjszabásnak engedélyezésekor és illetve ennek a m. kir. államvasutak részéről történt közhírré tételekor még nem vezettek megállapodásra s a tárgyalások befejeztének bevárása a megadott kedvezmény idejekorán való közhírré tételét esetleg megakadályozta volna.

Azonban, a mint már említettük, időközben a körrendelet is megjelent, e szerént pedig hatósági igazolványképen a hivatalos pecséttel ellátott megrendelő levél fog szolgálni s ennél fogva a kedvezményes díjszabás most már nem visszatérítés (refakcio) útján, hanem ennek mellőzésével közvetlenül fog alkalmazásba vétetni.

Minthogy pedig a m. kir. államvasutak értesítése más uton korábban nyilvánosságra jutott, mint a földmívelési ministerium körrendelete, meglehet, hogy akadnak olyanok, kik magszükségletük beszerzése iránt már is intézkedtek, s az értesítéshez tartván magukat, a hatósági bizonyítvány beszerzését későbbre hagyták, a kik tehát ennél fogva még

is csak a visszatérítés (refakezió) útján fogják az adott kedvezményt igénybe vehetni; s minthogy az országos erdészeti egyesület a legnagyobb készséggel segédkezet óhajt nyújtani e tekintetben is az erdőbirtokosoknak: legcélszerűbb lesz, ha így eljár erdőbirtokosaink a fuvarlevelek mellé az illetékes hatóságtól (l. a körrendelet utolsó bekezdését) utólagosan a szükséges igazolványt is beszerezvén, e két okmányt az országos erdészeti egyesülethez felküldik. Az egyesület titkári hivatala azután a kedvezményes és a rendes díjszabás szerintszámított szállítási díj közt levő különbözet visszatérítése érdekében szükséges lépéseket maga fogja megtenni s az érdekelt erdőbirtokosok számára visszafizetett összegeket rendeltetésük helyére szétküldeni.

Ugy hisszük, hogy ez az eljárás jelentékeny könnyebbségére lesz az erdőbirtokosoknak; s azért és másfelől az ügy érdekében is, felkérjük az Erd. Lapok t. olvasóit, hogy jelen értesítésünket az érdekelt körökkel közölni sziveskedjenek.

Magától értetődik, hogy a megrendeléseknek ezentul már a körrendeletben megjelölt módon kell történnie.

Végül megjegyezzük, hogy a megadott szállítási kedvezmény kisebb ugyan, mint a milyent az egyesület kért s a milyen a csemetékállításánál már érvényben is van, amennyiben az erdei fagyvak szállítása a kedvezményes díjszabás szerint nem úgy, mint a csemetéknél: gyorsárúként, hanem csak teherárúként történhetik; mindazonáltal a jelen alkalommal adott engedmények mellett is meglehetősen nagy (20%) megtakarítás érhető el a fuvar költségnél.

Az 5000 *kg*-nál kisebb, de különben tetszés szerinti mennyiségek feladása esetében ugyanis ez a megtakarítás a kedvezményes díjszabás alkalmazása mellett, tekintet nélkül az erdőgazdasági célra szállított magvak nemére, 100 *kg*-onként kitesz pl.: 100 *klm* távolságnál 11·8 krt, 200 *klm*-nél 22·2 krt, 300 *klm*-nél 30·8 krt, s i. t.; 5000 *kg* feladása esetében pedig, a megtakarítás ugyancsak 100 *kg*-onként és a jelzett távolságokat véve számításba: a tölgymakk kivételével minden másnemű erdei fmag szállításánál: 23, 43 és illetve 61 krajczárra, tölgymakk szállításánál pedig 7·2, 13·6 és illetve 18·6 krra megy.

Kár minden esetre, hogy ilyen megtakarítás egyúttal az időben is elérhető nem lesz; s így a szállításra szánt magvaknak e célra való előkészítésénél és csomagolásánál, valamint a megérkezett szállítmány további kezelésénél ezentul is igen nagy óvatosságra és gondra lesz szükség, nehogy a mag a lassu szállítás közben megfűlledjen vagy egyéb bajt szenvedvén használhatlanná váljék. (A.)

Lapszemle.

A fának tulajdonságairól. (A »Continentale Holzzeitung« folyó évi 16. számában a fenti cím alatt megjelent közlemény után.)

A fának tulajdonságait leginkább a tenyészviszonyok beto-lyásolják; már pedig ezek nagyon különbözők. Ez okozza, hogy egyik fánál az egyik, másik fánál a másik tulajdonság lép előtérbe. Kivált a keménység, olyan tulajdonság, mely a fáknál nagyon sokféle fokozatban fordul elő. A fának keménysége a rostok sűrűségétől függ, ez pedig a fa fajsúlyával van szoros összeköttetésben.

A sulyos fának rostjai sűrűbben állanak és a keménység is nagyobb. De ez csak a légszáraz fára vonatkozólag áll. A nyers fának fajsúlyából keveset lehet a fa szerkezetére következtetnünk; legfeljebb annyit árul el, hogy a kérdéses fa több, vagy kevesebb